

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀ. ਫਲਸ਼ੋ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਐਸ.ਕੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਭਾਰਤ ਸੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1955 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 43-ਡੀ.

ਸੈਂਟਰਲ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਡ- ਕਲਾਜ਼ 89 (ਸੀ)- ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ- ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ- ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ- ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ- ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ- ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਅਪ੍ਰ-ਤੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣ- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935--ਸੈਕਸ਼ਨ 175(3)- ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ- ਕੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਂਟਰਲ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 89(c) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਡ ਸਿਰਫ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁ-ਆਰਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਜਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾ-ਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ-ਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿ-ਆਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੂਵੀ ਟੂ ਨਿਊਜ਼ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਸਿਨੇਮਾਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (1) ਨੇ ਦੱਸਿਆ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 39, 1919 ਦੇ ਐਕਟ IX ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਕਾਲਹਾ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1954 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ 1,66,904.15 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਡਿਕ੍ਰੇਟਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ.ਐਨ. ਸੰਕਰ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਐਸ.ਐਸ. ਚੱਢਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਕੇ. ਜੁਨੇਜਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਆਰਡਰ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.—ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1954 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਰੋਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਵਾਲ - ਸਾਨੂੰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਤੀ 1 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1941 ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਮੁਦਈ-ਜਵਾ-ਬਦਾਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕੁਆਂਟਮ ਮੈਰੂਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1941 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਾਰਾਖੰਬਾ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 1,66,904.15-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ D1)। ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁ-ਆਰਾ ਮਿਤੀ 22/28 ਮਈ, 1947 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 184 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1942 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਰਾਂ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੇ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ 200 ਫੀਸਦੀ। ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 8) ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਚ, 1942 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸਨੇ 200 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ, 1942 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ, ਸੂਬਾਈ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਸੀ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 12 ਹੈ। ਉਕਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਂਗਲੋ-ਜਾਪਾਨੀ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਸਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਗਭਗ 20 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ "ਇਹ ਸਾਰੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਝਟਕਾ ਝੱਲਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ: -

(a) ਐਂਗਲੋ-ਜਾਪਾਨੀ ਯੁੱਧ ਜੋ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ 2 1/2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ;

(b) ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਐਂਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ;

(c) ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਵਾਧਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖਰੇ (ਫਾਟੇ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ;

(d) ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਮੀ;

(e) ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਲੋਹਾ, ਕੋਲਾ, ਸੰਦ, ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਪੁਰਜੇ, ਸਟੀਲ, ਆਦਿ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ;

(f) ਲੇਬਰ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਵਾਧਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੈਂਡ ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ 200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 200 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 70 ਤੋਂ ਰੁ. 80 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ;

(g) ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਵਾਧਾ;

(h) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਵੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ 1 ਫਰਵਰੀ, 1942 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 200 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਲੀ-ਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲਾ ਅਗਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 20 ਮਈ, 1947 ਦੀ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1942 ਤੋਂ 184 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਆਗਾਮੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਟਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੇਰੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1942 ਤੋਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ 184 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ 16 ਜੂਨ, 1947 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਵਰਕਸ, ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਪਾਵਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। C.P.W.D ਦੇ ਪੈਰਾ 89(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਡ 27 ਜੂਨ, 1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੱਕ ਠੇਕੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ 184 ਫੀਸਦੀ ਉਪਰ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ: -

(a) ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ (b) ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ 22 ਮਈ, 1947 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1942 ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 184 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੈਰਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ 8 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ

ਚਾਰ ਆਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਪੈਰਾ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ (d) ਹੈ ਜੋ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਚੌਥਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“8 (ਡੀ) ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 175(III) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼, ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ। 175(3) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 175 (3) ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ (1) ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 8 ਦਾ ਸਾਡਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰ-ਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਨਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਬਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ 22/28 ਮਈ, 1947 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਐਕਟ. ਇਸ ਲਈ, ਵਾਧਾ ਦੇ ਗੁਣਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ: (1) ਇਹ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ (2) ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਠੇਕਾ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1941 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਈ, 1947 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 89 (ਸੀ), ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ (ਏ) ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਉਕਤ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 89(ਸੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ; (ਬੀ) ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਮਈ, 1947 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀ ਧਾਰਾ 89(c) ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; (c) ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ D. 1 ਵਿੱਚ ਦਰਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸੀ ਜੋ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ

ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਦੇਸ਼, ਇਸ ਲਈ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, (ਡੀ) ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ-ਕਿ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸ੍ਰੀ ਵੀ.ਏ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ (6) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਜੁਲਾਈ, 1942 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ ਨੇ ਕਿ-ਹਾ ਕਿ 29 ਜੁਲਾਈ, 1942 ਦਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀਆਂ 20 ਮਈ, 1947 ਅਤੇ 25 ਮਈ, 1947 ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿ-ਵਾਇਆ; ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਸਬੰਧੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਰਤਨ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਆਂਟਮ ਮਰੂਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 89 (ਸੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਕੋਡ, ਦਰਾਂ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਠੇਕਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਹ ਠੇਕਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਸ਼ਾਖਾ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ-ਪੱਖੀ ਸੀ। (1) ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P 1 ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਲਾਈ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਾਂ, ਅਤੇ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਰਧ-ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ (2) ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 1 ਮੁਦਈ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ, ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਨ।

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਕਾਰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਬਦ ਥਿਊਰੀ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਬਸ਼ਰਤ, ਫਿਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਟਕਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਕਾਰਨਾਮਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਸੰਭਵ ਕੰਮ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੂਵੀਟੋਨਿਊਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਸਿਨੇਮਾਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (1), ਵਿਸਕਾਉਟ ਸਾਈਮਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ-

"ਜੇਕਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜੋ ਹੁਣ ਅਚਾਨਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਅਸਲ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

ਪਰ ਡੇਵਿਸ ਕੰਟਰੈਕਟਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਰੇਹਮ ਅਰਬਨ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕਾਉਂਸਿਲ (2) ਵਿਚ ਲਾਰਡ ਰੈਂਡਕ-ਲਿਫ ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 728 'ਤੇ ਇਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ-

"ਪਰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।"

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੈਖੀਆਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, ਨਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਠੇਕਾ ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ '-ਕਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਮੋੜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਸਪਲਾਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲਾਰਡ ਰੈਂਡਕਲਿਫ਼ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਧੀਨਗੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਨਕਲੀਤਾ ਨੂੰ ਪੰਨਾ 597 (3) 'ਤੇ ਜੇਮਸ ਸਕਾਟ ਐਂਡ ਸੰਨ-ਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਡੇਲ ਸੇਲ ਵਿਚ ਲਾਰਡ ਸੈਂਡਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

“ਇੱਕ ਟਾਈਗਰ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਬਚੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਬਾਘ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਧ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ D. 1 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 89(ਸੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਕੋਡ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੀਆਂ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਾਵ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਓਨਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਚਤੁਰਭੁਜ ਵਿਠਲਦਾਸ ਜਾਸਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮੇਰੇਸ਼ਵਰ ਪਰਸ਼ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਮਿਸਟਰ ਸੰਕਰ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਾਧਾ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਦਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 89(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ: ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਕ ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6, ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਦੇ ਪੈਰਾ 89(ਸੀ)(2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਕੇਡ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਦਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ - ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿ (1) ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਬਿੰਦੂ ਜਾਂ (2) ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 70 ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ 1942 ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 1 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰੇਟ ਵਧਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। . ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨਰੂਲਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੀ.ਡਬਲਯੂ. ਮੇਰੀਡਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (5) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 70 ਦਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਸਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਪਲਾਈ ਇਕ-ਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 70 ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 70 ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡਿਲੀ-ਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਪ੍ਰਦਰ-ਸ਼ਨੀ ਡੀ. 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ ਨੇ ਬੀ.ਕੇ.ਮੰਡਲ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 175(3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਸਪਲਾਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਉਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕੋਲ ਦਰਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗਵ-ਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰੱਦ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ' ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ- ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ: ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਲਾਈਮ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ-ਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਦੀ ਵੀ ਪੜਚੋਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਰਸਾਉਂ-ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾ-ਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡੀ. ਫਲਸ਼ੇ, ਸੀ.ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

Mandeep Kaur

(Translator)

(1) 1952 A.C. 166,185.

(2) 1956 A. C. 696.

(3) 1922 S.C. 592.

(4) 1954 S.C.R. 847.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।